

С Т А Н О В И Щ Е

на

дисертационното изследване

на

НИНА МИХАЙЛОВА КЛЕНОВСКА

на тема

**АСПЕКТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА СТРЕЛКОВА ПОДГОТОВКА
НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА МВР**

за

придобиване на образователната и научна степен
„доктор“

*Докторска програма: „Теория и методология на спортната наука“,
професионално направление 7.6. „Спорт“.*

Автор на становището: проф. дн Любомир Тимчев

1. Актуалност и значение на изследването

Стрелковата подготовка на служителите от Министерството на вътрешните работи и по специално на полицейските органи независимо за коя страна от света става въпрос само у нас, е перманентно актуален и много интересен и значим въпрос. Освен това този проблем е и предизвикателство от гледна точка, на реалното изпълнение на задачите и дейностите, регламентирани в Закона за МВР, с оглед гарантиране и зачитане правата на всички лица, намиращи се под юрисдикцията на страната. Това в пълна степен се отнася и за служителите от МВР, които са с полицейски правомощия. Необходимостта от научно изследване по аспекти от тази тема е належаща не от днес. Тя се засилва през последните години на повишаване на някои от престъпленията, а също и опасността от терористични прояви и извършването на тежки престъпления, които имат пряко отношение върху сигурността и обществения ред във всички сфери.

Всичко това предопределя и актуалността на предложената, за рецензиране дисертация, която се явява сполучлив опит за разглеждане на теоретичните и организационни въпроси, свързани със стрелковата подготовка на служителите от МВР. Важно е да се отбележи, че разглежданите проблеми имат не само теоретично, но също и то най-вече практическо значение. В този смисъл те ще са от полза не само за обучаваните студенти в НСА и във висшите училища, но и за всички служители от структурите на МВР с полицейски правомощия, а също и администрацията. Нещо повече, направените изводи и препоръки могат да бъдат от полза и на структури, които имат задачи и правомощия, извън системата на МВР.

Всичко това прави актуалността на изследването безспорна и ще допринесе в процеса, на обучение и бъдещи научноизследователски проекти, посветени на тази и други сходни тематика.

2. Характеристика на изследването

Работата се състои от 134 стандартни машинописни страници. Структурирана е в увод, четири глави, заключение, библиография и приложения.

В работата много точно са определени целта, задачите, обектът и предметът на изследването, които елементи са разгледани подробно в *част втора* от работата.

Първата част е посветена на теоретичните аспекти, свързани с изследвания проблем, каквото е и нейното заглавие. На основата на задачите, регламентирани в Закона за Министерството на вътрешните работи, е направен изводът за необходимостта от добра стрелкова подготовка. Нещо повече този извод е обвързан с противодействието на престъпността и опазването на реда в страната. Подобно на други изследвания посветени на МВР, правилно е отбелязано, че дейностите в Министерството на вътрешните работи изискват бързо реагиране, с оглед постигането на ефективен резултат. Цитирането на редица специалисти по стрелкова подготовка, повишава нивото на работата, а мнението на авторите само потвърждава важността на този вид подготовка, както за ефективното противодействие на престъпността и опазването на реда в страната, така и за защитата на основните права и свободи на лицата, намиращи се на територията на страната.

Направен е исторически преглед на възникването и развитието на МВР, като система за противодействие на престъпността и опазването на реда в страната. Акцентирано е върху полицейските служби, като част от Министерството на вътрешните работи. Обърнато е внимание на етимологията. Акцентирано е върху основните задачи и правомощия на служителите от МВР, като специално е подчертано, че става въпрос за тези с полицейски правомощия. Казано по друг начин тежестта в изследването в тази част от работата, се пада върху възникването и развитието на полицейските структури. Твърде съществено за работата е отделянето на

значително място, на ролята на стрелковата подготовка на служителите от Министерството на вътрешните работи. В тази връзка е направен анализ на действащите нормативни актове и документи, като специално внимание е обърнато на методиката за стрелкова подготовка.

В съответствие с предмета на дисертационното изследване е акцентирано върху същността и особеностите на факторите, които са определящи за качеството на функционалните задължения и организационната структура на Министерството на вътрешните работи. Отбелязана е важността на съгласуваност между елементите, свързани с техниката за стрелба. Обърнато е внимание и на това, че тъкмо така наречената суха стрелба е необходимото средство за повишаване устойчивостта на връзката стрелец-оръжие.

Важно за работата е и позоваването на много научни публикации, посветени на тази тематика.

Пак в тази част от работата е предложена работната хипотеза, на основата на която е направено изследването. Диференцирано е обърнато внимание на детайлите в нея.

В унисон с предмета на работата са направени и съответните аргументирани обобщения, изводи и препоръки, които могат да послужат, като основа за повишаване както нивото на стрелкова подготовка, така и на ефективността в работата на служителите от Министерството на вътрешните работи с полицейски правомощия.

Важно за работата е наличието на анкетно проучване, което доказва не само високото ниво на извършеното дисертационно изследване, но и неговата достоверност.

В *част трета* са разгледани основните въпроси, свързани с организацията на работата на докторанта във връзка, с постигнатите резултати и на тази основа направеният анализ, което е квинтесенцията на всяко изследване.

Без да се впуска в излишни подробности, последователно са анализирани актуалните фактори, които влияят върху организацията и съдържанието на стрелковата подготовка, което заедно с физическата сила и помощните средства са едни от най-важните правомощия на полицейските органи от МВР. Обърнато е внимание и на основните фактори, с възможност за оказване на влияние за подобряване на стрелковата подготовка на служителите от министерството.

Централно място в тази част от дисертационното изследване заема предложеният модел за подобряване на стрелковата подготовка на служителите от МВР с полицейски правомощия. Моделът е предложен на основата на досега съществуващият такъв и анализирани недостатъци.

За отбелязване е, че на основата на направеният анализ, докторантът предлага редица варианти за промяна главно в подготовката, на служителите от МВР с полицейски правомощия.

Съчетаването на теорията с организацията на работа е добър пример за всички изследователи, независимо от разглежданата тематика.

Изведени са също и редица проблеми на вниманието на специалистите, на които се предлагат интересни решения, с оглед подобряването на организацията на работа, свързана с обучението по стрелкова подготовка на служителите от МВР и по-специално тези с полицейски правомощия. Само по себе си това представлява явна демонстрация не само на професионализъм, но и интелект, показващ задълбоченост на автора, което допълнително повишава нивото на работата.

В изследването си докторантът навлиза дълбоко в теоретичната постановка на проблема, което му позволява да анализира и някои аспекти от правната част на този вид дейност, което е основа за организацията на работа отразяваща се в стрелковата подготовка. Съчетаването на теорията с практиката е пример не само за преподавателите от НСА, но и за

практическите работници от структурите на министерството на вътрешните работи и най-вече тези с полицейски правомощия.

В края на работата са направени детайлни обобщения, изводи и препоръки, с оглед подобряване организацията на работа, на полицейските органи по отношение на стрелковата им подготовка.

3. Научни и приложни приноси в изследването

3.1. Научни приноси:

- ◆ Първият, при това много значим принос, е разглеждането и анализирането на основните задачи, на чиято основа са регламентирани и правомощията на служителите от Министерството на вътрешните работи, на които са възложени полицейски правомощия. Подчертано е тяхното значение за противодействието на престъпността и опазването на обществения ред в страната. На тази основа е акцентирано върху нивото на стрелкова подготовка на служителите, с оглед ефективното изпълнение на възложените задачи;
- ◆ Като съществен принос можем да определим и разработването и апробирането на модел за обучение на основата, на който са разработени програми за обучение по стрелкова подготовка на служителите от МВР, с полицейски правомощия;
- ◆ Аргументирана е необходимостта от обновяване на стандартната методика за оценка на стрелковата подготовка на служителите от МВР, с оглед повишаване нивото на качеството на изпълнение на задълженията им по противодействие на престъпността и опазването на реда в страната.

3.2. Приложни приноси:

- ◆ Най-същественият принос в областта на практико-приложните такива е разработеният модел за провеждане на стрелкова подготовка. На

практика предложението включва концептуална промяна на стратегическо ниво, на изискванията за стрелкова пригодност на служителите, от Министерството на вътрешните работи. Предложението е направено, на основата на извършената изследователска работа, която се изразява в разработеното и проведено експериментално тестване, което доказва по недвусмислен начин, че е необходимо повишаване нивото на стрелкова подготовка.

- ♦ На основата на проведено мащабно изследване, относно състоянието на нивото на стрелкова подготовка на служителите от Министерството на вътрешните работи, е доказана необходимостта от въвеждане и прилагане, на по-високи стандарти в стрелковата подготовка.

4. Лични впечатления от докторанта

Познавам г-жа Кленовска само от нейното изследване и научните публикации, което ме прави безпристрастен в оценката си за нейните качества, която определям, като позитивна.

5. Становище относно наличието на плагиатство

До този момент не ми е известно наличието на плагиатство в представената за рецензиране дисертация, което ми дава основание да приема, че друга разработка с това наименование и най-вече съдържание, не е налична в научните изследвания в страната.

6. Препоръки

Единствената ми препоръка е свързана с необходимостта от публикуване на работата. Популяризирането ѝ ще осмисли труда още повече и най-вече резултатите, от изследването и ще позволи по широкото му прилагане.

7. Заключение

По всичко личи, че представеното за защита дисертационно изследване е лично дело на докторанта. Работата е плод на знанията и уменията на автора да събира и анализира наличната информация, а също и да предлага обосновани препоръки. Богатият му практически опит позволява обвързването, на теорията с практиката и предлагането на аргументирани промени. Всичко това, с оглед подобряване нивото на стрелкова подготовка и пригодност, на служителите от Министерството на вътрешните работи.

Като имам предвид работата на докторанта по подготовката на дисертационното изследване, изпълнението на индивидуалния план и качественото представяне на изследването, постигнатите резултати от научна и практико-приложна гледна точка и направеният анализ, си позволявам **УБЕДЕНО** да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „*доктор*“, на г-жа Нина Михайлова Кленовска.

08.12.2024 г.

Гр. София

Изготвил становището:

проф. дн Л. Тимчев

OPINION

on

dissertation research

on

NINA MIHAILOVA KLENOVSKA

on topic

**ASPECTS OF THE SPECIALIZED RIFLE TRAINING OF THE
EMPLOYEES OF THE MIA**

for

acquisition of the educational and scientific degree

"doctor"

Doctoral program: "Theory and Methodology of Sports Science",
professional direction 7.6. "Sports".

Author of the opinion: prof.DsC. Lubomir Timchev

1. Relevance and significance of the research

The marksmanship training of the employees of the Ministry of Internal Affairs and especially of the police authorities, regardless of which country of the world it is in question, only in our country, is a permanently relevant and very interesting and significant issue. In addition, this problem is also a challenge from the point of view of the actual implementation of the tasks and activities regulated in the Law on the Ministry of Internal Affairs, with a view to guaranteeing and respecting the rights of all persons under the jurisdiction of the country. This fully applies to the employees of the Ministry of the Interior, who have police powers. The need for scientific research on aspects of this topic is urgent not from today. It has intensified in recent years with an increase in some of the crimes, as well as the danger of terrorist acts and the commission of serious crimes, which have a direct impact on security and public order in all spheres.

All this predetermines the relevance of the thesis proposed for review, which is a successful attempt to examine the theoretical and organizational issues related to the shooting training of the employees of the Ministry of the Interior. It is important to note that the considered problems have not only theoretical, but also mostly practical significance. In this sense, they will be useful not only for students studying in the National Academy of Sciences and in higher schools, but also for all employees of the structures of the Ministry of Internal Affairs with police powers, as well as the administration. Moreover, the conclusions and recommendations made can be useful to structures that have tasks and powers outside the system of the Ministry of Internal Affairs.

All this makes the relevance of the study indisputable and will contribute to the process of training and future research projects dedicated to this and other similar topics.

2. Characteristics of the study

The work consists of 134 standard typewritten pages. It is structured in an introduction, four chapters, conclusion, bibliography and appendices.

In the work, the goal, tasks, object and subject of the research are very precisely defined, which elements are discussed in detail in the second part of the work.

The first part is dedicated to the theoretical aspects related to the researched problem, as is its title. On the basis of the tasks regulated in the Law on the Ministry of Internal Affairs, the conclusion was made about the need for good shooting training. What's more, this conclusion is tied to the fight against crime and the preservation of order in the country. Like other studies devoted to the Ministry of the Interior, it has been rightly noted that the activities in the Ministry of the Interior require a quick response in order to achieve an effective result. Citing a number of specialists in shooting training raises the level of the work, and the opinion of the authors only confirms the importance of this type of training, both for the effective counteraction of crime and the preservation of order in the country, and for the protection of the fundamental rights and freedoms of individuals, located on the territory of the country.

A historical overview of the emergence and development of the Ministry of Internal Affairs, as a system for combating crime and maintaining order in the country, has been made. It is focused on the police services, as part of the Ministry of Internal Affairs. Attention is paid to etymology. It is focused on the main tasks and powers of the employees of the Ministry of the Interior, and it is specially

emphasized that it is about those with police powers. In other words, the burden of research in this part of the work falls on the emergence and development of police structures. Allocating a significant place to the role of shooting training of employees from the Ministry of Internal Affairs is too essential for the work. In this regard, an analysis of the current legal acts and documents was made, with special attention being paid to the shooting training methodology.

In accordance with the scope of the dissertation research, the emphasis is on the nature and characteristics of the factors that determine the quality of the functional duties and the organizational structure of the Ministry of Internal Affairs. The importance of consistency between elements related to shooting technique is noted. Attention has also been paid to the fact that precisely the so-called dry shooting is the necessary means of increasing the stability of the shooter-weapon relationship.

The reference to many scientific publications dedicated to this topic is also important for the work.

Again, in this part of the work, the working hypothesis, on the basis of which the research was made, is proposed. Differentiated attention is paid to the details in it.

In accordance with the subject of the work, relevant reasoned summaries, conclusions and recommendations are made, which can serve as a basis for increasing both the level of shooting training and the efficiency in the work of the employees of the Ministry of Internal Affairs with police powers.

Important for the work is the availability of a survey, which proves not only the high level of the completed dissertation research, but also its credibility.

In the third part, the main questions related to the organization of the doctoral student's work in relation to the achieved results and the analysis made on this basis, which is the quintessence of any research, are discussed.

Without going into unnecessary details, the current factors that influence the organization and content of shooting training, which, together with physical strength and aids, are one of the most important powers of the police authorities from the Ministry of the Interior, have been consistently analyzed. Attention was also paid to the main factors, with the possibility of influencing the improvement of the shooting training of the employees of the ministry.

A central place in this part of the dissertation research is occupied by the proposed model for improving the shooting training of the employees of the Ministry of Internal Affairs with police powers. The model is proposed on the basis of the existing one and the analyzed shortcomings.

It should be noted that, based on the analysis, the doctoral student offers a number of options for changes, mainly in the training of the Ministry of Internal Affairs officers with police powers.

The combination of theory with the organization of work is a good example for all researchers, regardless of the subject under consideration.

A number of problems have also been brought to the attention of the specialists, to whom interesting solutions are offered, with a view to improving the organization of work related to training in firearms training for the employees of the Ministry of the Interior and, in particular, those with police powers. In itself, this is a clear demonstration of not only professionalism, but also intellect, showing the depth of the author, which further raises the level of the work.

In his research, the doctoral student goes deep into the theoretical formulation of the problem, which allows him to analyze some aspects of the legal

part of this type of activity, which is the basis for the organization of work reflected in shooting training. The combination of theory and practice is an example not only for teachers from the NSA, but also for practical workers from the structures of the Ministry of Internal Affairs and especially those with police powers.

At the end of the work, detailed summaries, conclusions and recommendations were made, with a view to improving the work organization of the police authorities in terms of their shooting training.

3. Scientific and applied contributions to the research

3.1. Scientific contributions:

- The first, and at the same time a very significant contribution, is the examination and analysis of the main tasks, on the basis of which the powers of the employees of the Ministry of Internal Affairs, who are assigned police powers, are regulated. Their importance for combating crime and protecting public order in the country is emphasized. On this basis, emphasis is placed on the level of shooting training of the employees, with a view to the effective performance of the assigned tasks;
- As a significant contribution, we can also define the development and testing of a training model based on which training programs were developed for shooting training for employees of the Ministry of Internal Affairs, with police powers;
- The need to update the standard methodology for evaluating the marksmanship training of the employees of the Ministry of the Interior is argued, with a view to increasing the level of quality in the performance of their duties in combating crime and maintaining order in the country.

3.2. Applied Contributions:

- The most significant contribution in the field of practical applications is the developed model for conducting shooting training. In practice, the proposal includes a conceptual change at a strategic level, of the requirements for marksmanship of employees, by the Ministry of Internal Affairs. The proposal is made on the basis of the research work carried out, which is expressed in the developed and conducted experimental testing, which proves unequivocally that it is necessary to increase the level of shooting training.
- On the basis of a large-scale study, regarding the state of the level of shooting training of the employees of the Ministry of Internal Affairs, the need to introduce and apply higher standards in shooting training has been proven.

4. Personal impressions of the doctoral student

I know Ms. Klenovska only from her research and scientific publications, which makes me unbiased in my assessment of her qualities, which I define as positive.

5. Opinion on the presence of plagiarism

Until now, I am not aware of the presence of plagiarism in the dissertation submitted for review, which gives me reason to assume that another development with this name and especially content is not available in scientific research in the country.

6. Testimonials

My only recommendation is related to the need to publish the work. Its popularization will give meaning to the work even more and especially the results of the research and will allow its wide application.

7. Conclusion

By all accounts, it appears that the dissertation research presented for defense is the personal work of the doctoral student. The work is the result of the author's knowledge and skill in collecting and analyzing available information, as well as offering reasoned recommendations. His rich practical experience allows linking theory with practice and proposing reasoned changes. All this, with a view to improving the level of shooting training and suitability of the employees of the Ministry of Internal Affairs.

Taking into account the doctoral student's work on the preparation of the dissertation research, the implementation of the individual plan and the qualitative presentation of the research, the achieved results from a scientific and practical-applied point of view and the analysis made, I allow myself to CONVINCEDLY recommend to the respected scientific jury to award the educational and scientific degree "doctor", of Mrs. Nina Mihailova Klenovska.

08.12.2024

Gr. Sofia

Prepared the opinion:

prof. DsC L. Timchev